

**ЎН ТЎҚКИЗ
МИЛЛИАРДЛИК
«СИРЛИ» ҚАРЗ**
Таҳлил | 3 с

**«ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
ОСТОНАСИ МАКТАБДАН
БОШЛАНАДИ»**
Очиқ мулоқот | 2 с

**ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ
СУНЪИЙ СИЁСАТ
ЭМАСМИ?**
«Лидерлар мактаби» | 4 с

INSON O'ZGARSA - JAMIYAT O'ZGARADI

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ
ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИ

milliy

tiklanish

ЎЗБЕКИСТОН
МИЛЛИЙ
ТИКЛАНИШ
ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИ

№ 42 (1092) 2020 йил 4 ноябрь, чоршанба

1995 йил 10 июндан чиқса бошлаган www.mt.uz / mtiklanish@mail.ru / mtiklanish@bk.ru

Бутун дунёда соғлиқни сақлаш тизимини оғир синовларга дучор қилаётган пандемия Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш тизимининг ҳам бундай офатларга тайёр эмаслигини кўрсатиб қўйди. Агар 2016 йили Президентимиз ташаббуси билан тизимда туб ислохотлар амалга

оширилмаганида Covid 19 оқибатлари қанчалар оғир кечишини тасаввур ҳам қилиб бўлмайди. Бошқача айтганда, кейинги тўрт йил давомида асосий эътибор аҳоли соғлиги ва тинчлигига қаратилгани минг-минглаб фуқаролар ҳаётини сақлаб қолишга

хизмат қилди. Ўтган даврда соҳага ажратилган маблағлар миқдори ҳам бир неча баробарга оширилди, хориждан малакали мутахассислар ишга таклиф этилди, тиббиёт ходимларини тайёрлаш тизими, тамойиллари ўзгарди....

Давоми 3-бетда

СИРДАРЁДА ТАЪЛИМ МУХОКАМА ЭТИЛДИ

Халқ депутатлари Сирдарё вилояти Кенгашининг сессиясида «Мамлакатимизда таълим-тарбия тизимини янада такомиллаштириш, илм-фан соҳаси ривожини жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Президент фармони лойиҳаси муҳокама этилди. Вилоятда бугунги кунда 367 та мактабгача таълим ташкилоти, 313 та умумтаълим, 11 та касб-хунар мактаби, 6 та коллеж, 6 та техникум ва 2 та олий таълим муассасаси мавжуд бўлиб, уларда жами 200 минг нафарга яқин фарзандларимиз таълим-тарбия олмақда. Агар вилоят аҳолиси 857 минг нафарлигини эътиборга олсак, ҳар куни воҳа аҳолисининг 25 фоизи, яъни чорак қисми таълим билан беvosита боғчада, мактабда, коллеж, техникумда ва институтда машғул бўлади. Бугунгача фармон лойиҳаси юзасидан педагоглар, ота-оналар ва кенг жамоатчиликдан 300 дан зиёд таклиф келиб тушган бўлиб, вилоят Кенгаши депутатлари, мутасадди ташкилот раҳбарлари билан бирга ҳар бир таклиф атрофлича ўрганилди. Жумладан, фармон лойиҳаси бўйича 13 та таклиф, яъни 1 та янги қонун лойиҳаси устида ишлаш ва фармон лойиҳасидаги 12 та бандга қўшимча, ўзгартириш киритиш бўйича таклифлар билдирилди. – Фармон лойиҳасида мактабни бошқаришда халқнинг ўрнини белгилашдек катта ўзгаришга қўл урилмоқда, яъни халқ вакиллари билан мактаб бирлашди, – деди вилоят ҳокими Ғофуржон Мирзаев. – Фармонни ўқиш, ўрганиш давомида шундай хулоса қилиш мумкинки, мамлакатимизда «III Ренессанс» ёки «Янги уйғониш даври» учун тамал тоши қўйилмоқда. I, II Ренессанслар вужудга келиш тарихини ўрганганимизда, 3 та муҳим манбаа бўлган экан, бу – биринчидан ободончилик, иккинчидан – илм аҳли ва зиёлига ҳурмат-эътибор, учинчидан – халқни китоб ўқишга рағбатлантириш. Билдирилган таклифлар умумлаштирилиб, халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашининг тегишли қарори қабул қилинди.

**ЖАЗАВАГА
ТУШАЁТГАН
«НОРАСМИЛАР»
ОРТИДА
КИМ БОР?** 6 с

**1938 йилнинг
9 октябрида** 7
«Учлик» суди унга ўлим жазосини белгилайди...

8 с
**ИЗМИРЛИК
3 Ёшли айданинг
иродасига қойил қолинг
ва яратганинг тақдирига
имон келтиринг!**

Кутинг!
**ТАЪЛИМ – ТАРБИЯ
БАРЧАМИЗ УЧУН
ДОЛЗАРБ МАСАЛА**

Янги тайинланган вазирдан жавоб кутамиз.

6 с **Депутатлардан эса...**

✓ Давлатимиз раҳбари 2016 йилдаёқ маҳаллий кенгашларга раислик қилиш ваколатини ҳокимлардан депутатларга бериш ташаббусини илгари сурган эдилар. Хўш, нега шу пайтгача ушбу ташаббус амалга ошмаяпти?

Қонун ўзгарди, аммо фракция аъзоларининг талаби ўзгаргани йўқ!

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси фракциясининг навбатдаги йиғилишида Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида ўткан Таълим-тарбия тизимини такомиллаштириш, илм-фан соҳаси ривожини жадаллаштириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида белгиланган устувор йўналишлардан келиб чиқиб, партия ва депутатлар олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

— Мураккаб пандемия шароитига қарамай, Ўзбекистонда таълим-тарбия, илм-фан ва маънавий юксалшга хизмат қилувчи муҳим фармон ва қарорлар қабул қилинмоқда, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, партия фракцияси раҳбари Алишер Қодиров. — Жамоатчилик томонидан қизгин муҳокама қилинаётган «Мамлакатимиз таълим-тарбия тизимини янада такомиллаштириш, илм-фан соҳаси ривожини жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармон лойиҳаси ҳам ана шундай ҳужжатлардан бўлиб, у шубҳасиз, Учинчи уйғониш даври ғоясини амалга оширишнинг амалий дастури бўлади.

Йиғилишда таъкидланганидек, фармон лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига кўйилганидан кейин партиянинг 1400 нафарга яқин депутатлари таълим муассасаларида бўлиб, соҳа вакиллари-нинг таклифларини олдидан ва уларни умумлаштирган ҳолда Президент Администрациясига киритишди.

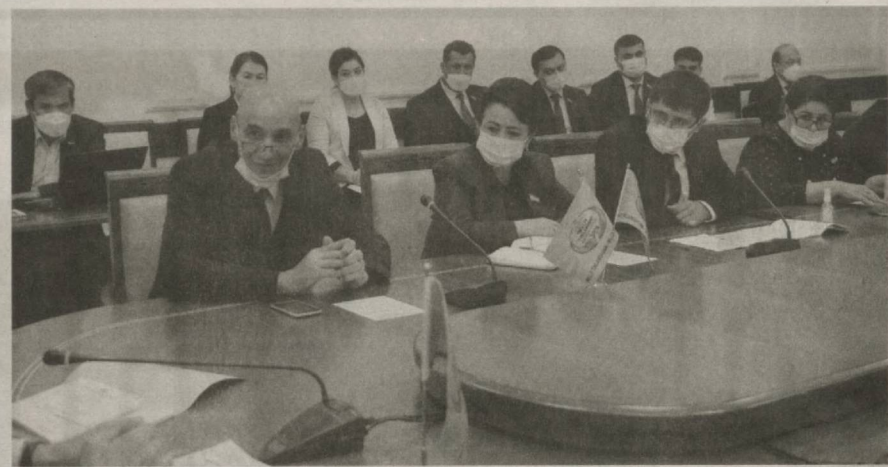
Миллий ва умуминсоний кадриятларга таянган, ватанпарвар ёшларни тарбиялаш мақсадида жорий этилган

«Тарбия» дарсини математика ёки география фани ўқитувчиси эмас, аксинча, психология, педагогика билан бирга диний ва дунёвий билимларга эга бўлган тарбиячилар ўтиши кераклиги тўғрисидаги таклиф ҳам шулар жумласидандир. Шунингдек, партия аъзолари томонидан хусусий шериклик асосида мактаб ошхоналарини ташкил этиш, 1-5 синф ўқувчиларини энгил тушлик билан таъминлаш таклифи ҳам киритилди. Сир эмаски, ўсиш жараёнида бўлган бола оч қолган пайтда тажовузкор ва сабрсиз бўлиб қолади ҳамда бундай ҳолатда нафақат билимга эътиборсиз, балки ниҳоятда тор фикрлайдиган ҳам бўлади.

Йиғилишда шунингдек, «Ер ости бойликлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 38-моддасига ўзгартириш киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳам кўриб чиқилди.

Авал хабар қилинганидек, ушбу модда қимматбаҳо металлларни олтин изловчилар усулида қазиб олувчилар учун кимовши савдосига кўйиладиган ер майдонини 5 гектаргача оширишни назарда тутди.

Фракция аъзолари ўтган

йиғилишларда ушбу ўзгаришга қарши эмасликларини, аммо аслида мазкур фаолиятга рухсат беришдан мақсад маҳаллий аҳолини иш билан таъминлашга кўмаклашиш эканини назарда тутиб, бу фаолият билан шугулланаётган хорижликларга асосан маҳаллий аҳолини ишга олиш талабини қўйиш кераклигини билдирган эдилар. Чунки шу пайтгача хорижликлар асосан ўз фуқаролари меҳнатидан фойдаланиб келмоқдалар.

Лекин қонун ташаббускорлари томонидан ваъда бажарилмаганидан кейин Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг ялли мажлисида фракция аъзолари ушбу қонун лойиҳасига қарши овоз бердилар.

Ниҳоят, бу масалага қонуний ечим топилди. Яъни «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоларининг ушбу таклифи Олий Мажлис Қонунчилик палатасига киритилиши кутилаётган «Ер ости бойлик-

лари тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг янги таҳририга алоҳида банд сифатида киритиладиган бўлди. Депутатлар розилиги билан, қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда қабул қилдилар.

Йиғилишда бошқа қонун лойиҳалари ҳам муҳокама қилиниб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Ахборот хизмати

Депутатлар фаоллашмаса, мақсадимизга эриша олмаймиз

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси «Тараққиёт стратегияси» маркази билан ҳамкорликда «Қонун ижросини такомиллаш ва жамоатчилик назорати соҳасида маҳаллий Кенгаш депутатларининг салоҳиятини ошириш» мавзусида онлайн семинар ўтказди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти иш тирокидаги йиғилишларда маҳаллий кенгаш депутатларига катта ишонч билдирилаётгани, агар депутатлар бугунги ислохотларнинг мазмун-моҳиятини, одамларга тушунтириб беролмасалар ва бу жараёнда аҳоли иш тироки таъминланмаса соҳадаги ўзгаришлар кутилган самара бермаслигига эътибор қаратилди.

Маълумки, Давлатимиз раҳбари 2016 йилдаёқ маҳаллий кенгашларга раислик қилиш ваколатини ҳокимлардан депутатларга бериш ташаббусини илгари сурган эдилар. Хўш, нега шу пайтгача ушбу ташаббус амалга ошмаяпти?

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси Алишер Қодировнинг айтишича, ҳали маҳаллий кенгаш депутатларининг кўпчилиги

бундай ўзгаришларга тайёр эмаслар. — Айрим депутатлар ўз сайловчилари ишончини ҳам қозона олмаяптилар, — деди А.Қодиров. — Баъзи бирлари ҳатто ўзлари сайланган ҳудуднинг ижтимоий муаммоларидан ҳам тўла хабардор эмаслар.

Чиндан ҳам бугунги туб ислохотлар даврида кўплаб депутатларнинг ўз ваколат-вазифаларини тўла англаб етмаётганликлари бор гап. Бундай шароитда эса сайловчи кимга мурожаат қилишни ҳам билмай қолади. Ҳоким қабулига кириш учун ҳафталаб навбат кутиш керак. Тўғри, ҳокимлар жойларга чиқиб, одамлар билан юзма-юз учрашиб, аҳоли дардини эшитишмоқда. Лекин бундай учрашувларнинг айримлари қисқа муддатли «театр саҳнаси»га ўхшаб кетаётгандек.

Тадбирда алоҳида таъкидланганидек, айнан шундай вазиятларда маҳаллий кенгаш депутатларининг ўрни, роли ва назорати жуда муҳимдир.

Маҳаллий кенгаш депутатлари фаоллашмас эканлар, белгиланган мақсадларимизга эриша олмаймиз, — деди Алишер Қодиров.

Семинарда қайд этилганидек, сайловнинг эртаси кунидек барча даражадаги депутатларга шундай вазифа кўйилганки, улар би-

ринчи навбатда партиянинг мақсад ва вазифаларидан келиб чиқиб, «Инсонни ўзгартириш орқали жамиятни ўзгартириш» ғояси асосида мактабгача таълим ва халқ таълими муассасаларининг ҳолати, тизимдаги муаммоларни мунтазам ўрганишлари, ўз хулосаларини эса сессияларга киритишлари лозим. Агар шунда ҳам муаммо ҳал этилмаса, вилоят кенгаши, ҳатто партиянинг парламентдаги фракциясига мурожаат қилиш керак. Таъкидлаш жоиз, бугун таълим-тарбия масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди ва бу борадаги фармон ва қарорлар партиянинг Сайловолди дастурида белгилаб олинган долзарб масалалар билан ҳамоҳандир.

Икки кун давом этган семинар-машуғулота депутатлар фаоллигини қозғоғда эмас, амалда ошириш, бу борада юзага келаётган муаммоларни бартараф этиш билан бирга, хотин-қизлар ҳуқуқлари ва гендер тенглигини таъминлаш масалалари ҳам муҳокама қилинди. Жумладан, тадбирда гендер тенглигини таъминлашда депутатларнинг вазифалари, гендер бюджети, тушунча, тамоийлар мавзуларида мутахассисларнинг маърузалари ҳам эшитилди.

Р.МАҲМУДОВ

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

«Янги Ўзбекистон Остонаси мактабдан бошланади»

Мавзуидаги очиқ мулоқотга таклиф этади

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси 2020 йилнинг 6 ноябрида Жиззах шаҳридаги «Ёшлар марказида» «Янги Ўзбекистон остонаси мактабдан бошланади» мавзусида очиқ мулоқот ўтказлади.

Унда «Таълим-тарбия, илм-фан ривожини — Учинчи уйғониш даври ғоясини амалга оширишнинг пойдеворидир», «Таълим тизимидаги ислохотлар янги уйғониш даврининг асоси» мавзуларида маърузалар ўқилади.

Азир юртдошлар! Олий таълим, ҳалқ таълими ва мактабгача таълим тизими ходимлари! Сиз ушбу семинарда (онлайн) иштирок этиб, ўз таклиф ва мулоҳазаларингизни билдиришингиз, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва соҳа мутасаддиларига ўзингизни қизиқтирган саволлар билан мурожаат қилишингиз мумкин.

Қўшимча маълумотлар партиянинг mt.uz сайтида!

БУ СУД ҚАРОРИ БИЛАН ТАДБИРКОРГА ЕТҚАЗИЛГАН ЗАРАРНИ ТУЛАШНИНГ ҚУҚОНЧА УСУЛИМИ?

Келгуси сонларда

Инсон гапиришни ўрганиши учун икки йилга муҳтож бўлади. Жим туришни ўрганиши учун эса, элик йил керак.

Эрнест ХЕМИНГУЭЙ

Ўн тўққиз миллиардлик «сирли» қарз

Қашқадарё вилоятида 54,2 фоиз аҳоли марказлашган ичимлик суви билан таъминланган бўлса, бу кўрсаткич Ғузор ва Деҳқонобод туманларида 2 фоиздан салгина ортиқроқни ташкил этади, холос.

Албатта, юртимизда сувдан оқилона фойдаланиш, унинг сифати ва хавфсизлигини таъминлаш, шунингдек, сув истеъмоли ҳисобини юриштининг инновацион тизимларини жорий этиш, шу жумладан, соҳада сув таъминоти ва ишлаб чиқаришда изчил ислохотлар олиб борилмоқда.

Бирок, айрим ҳудудларда сув истеъмолчиларига бўлган муносабат ҳамон эскилигича

қоляпти. Буни давлат вакиллик ва ҳокимият органлари ҳамда оммавий ахборот воситаларига келиб тушаётган мурожаатлардан ҳам кўриш мумкин.

Хусусан, Қарши шаҳрида ичимлик суви тизимини қайта таъмирлаш, аҳолига узлуксиз етказиб бериш бўйича барча ташкилий ва молиявий масалалар ҳал этилган. Аммо, режадаги ишларнинг бажарилиши ўз ҳолига ташлаб қўйилгани сабабли камчилик-нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Яъни, белгиланган муддатдан ҳам ортиқ вақт давомида шаҳар аҳолисига ичимлик суви етказиб беришнинг тўлиқ тўхтатилиши, босимнинг пастлиги ёки маълум бир соатларда бериш ҳолатлари кузатилаётган.

Афсуски, масъул идора вакиллари томонидан бундай ўзи бўларчиликларга аҳолининг кескин эътирозларидан кейингина чора кўриляпти. Бу, ўз навбатида, истеъмолчилар ҳуқуқларининг кўпол равишда бузилишига олиб келиши баробарида, одамларнинг ҳақли норозиликларига ҳам сабаб бўляпти.

Бундан ташқари, ичимлик сувидан фойдаланганлик учун тўлов ундиришда ҳам муаммолар етарли даражада. Масалан, биргина Қарши шаҳри бўйича аҳолининг қарздорлиги 19 млрд. сўмни ташкил этмоқда. Бунда аҳоли хонадонларида сув ҳисоблагич ускуналари ўрнатилмаган қисмига одам бошига тўлов

белгилангани, сув таъминотидаги ўзилишлар боис аҳолининг ўзи сувни ташиб келса ҳам уларга қарздорлик ҳисобланиши сабаб бўляпти.

Шу ўринда, бу каби ҳолатлар бўйича Монополияга қарши курашиш кўмитаси ҳузуридаги Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Агентлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги ичимлик сувидан фойдаланишни назорат қилиш давлат инспекцияси ходимлари белгиланган тартибда ўрганиш ишларини олиб бориб, масъулларга қонуний чора кўрсалар мақсадга мувофиқ бўларди.

Фарҳод ЗАЙНИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

Кутинг!

Аҳрорбек АКБАРОВ,
Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Наманган вилояти Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари:

«Бирламчи масала қонунлар ижросини таъминлаш»

ДЕПУТАТЛИК МАРТАБА ЭМАС

Халқ депутатлари Бўна туман кенгаши депутати Салимжон Фозиловнинг ташаббуси билан 2 чақирим йўлга шағал ётқизилди, 8 та қабристон таъмирланди, фуқаролар мурожаатига кўра, салкам 600 миллион сўмлик иш бажарилади. Аммо...

Келгуси сонларда

— Жорий йилнинг ўтган даврида партияимизнинг гоёвий мақсад-вазифаларидан келиб чиқиб, ўзбек тилини янада ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштиришга доир бир қатор тadbирлар, давра суҳбатлари ўтказиб, 5 мингдан зиёд ёшларни жалб қилдик, тил байрамларини ўтказишда ташаббускор бўлдик.

Бундан ташқари, «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси бўйича — нотўғри ахборот тарқатгани учун муаллифга нисбатан жавобгарликни янада кучайтириш зарурлиги тақлифини бердик.

Яна бир тақлифимиз — таълим кредити олишни соддалаштириш юзасидан бўлди. Бу борада шундай сўлда ва тезкор механизм яратиш керакки, муҳтож талабалар кредитни қисқа муддатда,

ортиқча қоғозбозлик, таъмиргирликсиз қўлга киритсин. Талаба ўқини чин дилидан истаса-ю, лекин шартнома пулини тўлай олмай, ўқини ташлаб кетса, бундан ёмони йўқ.

Албатта, қонунлар, қарорлар қабул қилинаверида, муҳими, уларнинг ижросини амалда таъминлаб бораётгани тараққиёт бўлади. Қонунлар барчага баробар ишласагина одамлар уларга ҳурмат билан муносабатда бўладилар.

— Наманган вилоятида «Миллий тикланиш» партиясига ёшлар қай даражада жалб этилмоқда?

— Очиғини айтиш керак, партиялар фаолиятида ёшларнинг ўрни талаб даражасида эмас. Партияимизга тенгдошларимизни жалб этиш борасида бу йил расмий тadbирлардан ҳоли равишда — «Уйма-уй», «Хизмат — бе-

миннат» лойиҳаларига кўпроқ эътибор қаратдик. Бундан кўзланган мақсад ёшларнинг муаммоларини имкон қадар тезроқ ўрганиш, бартараф этишга ёрдам бериш эди. Етишмовчилик туфайли ёшлар ўртасида жиноятчилик, ҳуқуқбузарлик, хорижга ишга кетиб, турли оқимлар таъсирига тушиб қолиш ҳолатлари кўп учрамоқда.

Шуларни назарда тутган ҳолда, жорий йил давомида 178 та хонадондаги ёшларнинг муаммоларини ўргандик.

«Хизмат — беминнат» лойиҳаси доирасида жойлардаги кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оила фарзандлари, дарсларни паст ўзлаштирувчи ҳамда уюлмаган ёшлар учун «Ёшлар қаноти» томонидан 28 та ўқув курси ва тўғарақлар ташкил этилди. Ҳозиргача уларда 92 нафар йигит-қизлар билим олиб, ҳунар ўрганмоқда. 2 нафар тенгдошимиз эса ана шу лойиҳамиз доирасида олий таълим муассасасига ўқишга кирди.

— Айтиш керак, партия қандай фаолият юритса, сиёсий майдонга кўпроқ ёшларни қизиқтира олади ёки уларни фаол жараёнга қўшиши мумкин?

— Давлат ва жамят бошқарувида, қонун ижодкорлиги жараёнида, умуман, барча соҳа ривожига ёшларнинг фикрлари ва сазой ҳаракатлари муҳим аҳамият касб этади. Бугунги кунда янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги ислохотларда фаол иштирок этишлари учун

биз тенги авлодга кўплаб имкониятлар яратилмоқда. Лекин афсуски, партиялар фаолиятида, хусусан, «Миллий тикланиш» партияси мисолида бу борада мақтаниши қийин. Буни вилоятимиздаги маҳаллий Кенгашлар депутатларининг 83 нафаридан атиги 2 нафаринигина ёшлар ташкил этишида ҳам кўриш мумкин.

Яъни, биз ёшлар билан ишлашда улардан анча орқада юрибмиз. Биргина ижтимоий тармоқдан фойдаланиш, тарғибот ишларини олайлик. Партия тарғиботини, амалий фаолиятини тарғиб этишда ёшлар ўртасида ниҳоятда оммалашган ижтимоий тармоқлардан етарли даражада фойдалана олмаямиз. Шу боис маҳаллий партия Кенгашларида замонавий ахборот технологиялари билан тиллашувчи «Ёшлар жамоаси» шакллантирилиши ва улар доимий ишлаши керак. Зеро, ҳозир сиёсий партияларнинг гоёларини тарғиб этишда блокнотлар, байроқчалар, кўргазмали баннер, плакат ва паннолардан фойдаланиш услублари эскириб бўлди. Янги Ўзбекистонга янгича ёндашув, янги тарғибот-ташвиқотлар ва янги пиар технологиялар керак. Агар биз илғор фикрловчи ёшларни рағбатлантириш механизмининг йўлга қўя олсак, кўзлаган мақсадларимизга эришамиз, албатта.

Саида ИСМОИЛОВА
суҳбатлашди:

✓ Худудий кенгашларда

Андижон вилояти:

Шогирдларимизни ҳеч кимга бермаймиз...

Шаҳрихон туман кенгаши депутати Мақсудбек Акбаров ташаббуси билан «Кум» МФЙ «Темир дафтар»га киритилган 5 нафар фуқаро «Устоз-шогирд» анъанаси асосида мебель корхонасига шогирдликка олинганига кўл бўлгани йўқ. Кечадан бошлаб эса уларга иш ҳақи тўлана бошланибди. — Ёшлар қисқа вақт ичида мебел-созлик сирларини ўрганиб, мустақил ишлашга тайёр бўлдилар. Шу боис, уларни ўзимизда ишга олиб қолишга қарор қилдик, — дейди корхона раҳбари.

Қорақалпоғистон Республикаси:

«Сарайқўл»дан туркман гиламдўзлари чиқади

Тахиятош туман кенгаши раиси Зуҳра Тажиҳўжаева ташаббуси билан «Сарайқўл» маҳалласидаги хунарманд Жеран Келова раҳбарлик қилаётган туркман гиламларини тўқийдиган кичик корхонада «Хизмат-беминнат» лойиҳаси доирасида бепул ўқув курси ташкил этиладиган бўлди. Курсда «Ёшлар ва аёллар дафтари»га киритилган ёшларга туркман гиламдўзлиги сирлари ўргатилиши режалаштириляпти.

Қашқадарё вилояти:

«Хумдон»да ҳеч кимнинг уйи ёнмасин...

Ғузор тумани «Хумдон» маҳалласида яшовчи, боқувчисини йўқотган Н.Маматқуловнинг уйи ёниб кетиб, томини ёпишда тумандаги депутатлардан ёрдам сўраган эди.

Айтишларича, ўтган ҳафтада Ғузор туман кенгаши депутати Баҳриддин Менгликулов ушбу хонадонда бўлиб, ўз ҳисобидан зарур қурилиш материалларини олиб берибди.

Вазир ўзгарди, вазият ўзгарадими?

Аммо маълум бир камчиликларга қарамай, соғлиқни сақлаш тизимидаги ислохотларни янги босқичга кўтариш талаб этиляпти.

Президентимиз қарори билан соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Абдуҳаким Ҳожибоевнинг Соғлиқни сақлаш вазирлиги эътиборини эса ана шундай ўзгаришлар бошланганидан далолат, дейиш мумкин.

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари А.Ҳожибоевни вазир лавозимига маъқулладилар.

Тиббиёт фанлари доктори, профессор Абдуҳаким Ҳожибоев ўз фаолиятини хирургликдан бошлаб, 20 йил давомида Республика шойинч тиббий ёрдам илмий марказида бош директори, Шойинч тиббий ёрдам врач-

лар ассоциацияси раиси, соғлиқни сақлаш вазирлиги ва уч марта соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари лавозимларида ишлаган. Шу ўринда Абдуҳаким Ҳожибоевнинг ўрнига соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари этиб Амрилло Иноятов тайинланганини таъкидлаш жоиз. Бундай ўзгариш эса кадрлар масаласида ҳам тизим кучайтирилатганини аниглади.

Амрилло Иноятов бунгача Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёшлар, фан, таълим, соғлиқни сақлаш, маданият ва спорт масалалари бўйича маслаҳатчиси ўринбосари вазифасида ишлаб келган. Тиббиёт фанлари доктори, доцент А.Иноятов бундан аввал Бухоро давлат тиббиёт институти ректори лавозимида ишлаган.

Ҳақиқат ва адолат билан тўғри сиёсат юргизмаган ҳар бир раҳбар ва бошлиқ қаттиқ азоб-уқубат ва балога гирифтор бўлур.

Маҳмуд аз-ЗАМАҲШАРИЙ

2020 йилнинг сентябрь-октябрь ойлари турли низолар, ўзаро ихтилоф ва ҳатто одамлар ўлимга олиб келган зиддиятлар билан тарихда қоладиган бўлди.
Хусусан, Беларусь, Қирғизистон ва Қорабоғ воқеалари сабаб жаҳон жамоатчилиги яна кучли ва кучсиз давлатлар, манфаатлар тўқнашуви, демократия ниқоби остида ўз мақсад-муддаоларини илгарти сураётган кучларнинг хатти-ҳаракатлари ҳамда кейинги пайтларда бот-бот тилга олинаётган мавзу – СССРни қайта тиклаш ҳақидаги айрим сиёсатдонларнинг ажабтовур мулоҳазаларига ҳам гувоҳ бўлди.

Хусусан, россиялик таниқли тележурналист Владимир Соловьёвнинг «Воскресный вечер» кўрсатувида икки марта ана шу мавзу муҳокама қилинди. Бунда Россия сиёсий элитаси унчалар хушламайдиган Жириновский «бош роль» ижросига айланганини айтиш жоиз.

У Беларусь ва Қирғизистондаги воқеаларга муносабат билдирар экан, «охир-оқибат 90 йилларда чегаралар қандай ҳолатда бўлса, ўша ҳолатга қайтиш кераклиги ва бундай ўзгаришларнинг Россия учун афзал томонлари ҳақида узоқ гапирди.
Қайд этиш жоизки, кейинги пайтларда Россиянинг бир қатор оммавий ахборот воситалари ушбу мавзуда ваъзхонлик қилишни хуш кўрадиган сиёсатдонларга кўпроқ минбар беряпти. Яқиндан бошлаб эса ушбу мавзу ижтимоий тармоқларда ҳам чуқур «таҳлил» этила бошланди. Яъни, «Интернет олами» вакиллари СССРнинг қайта тикланишини «қўлаб» фуқаролар хошлаётгани ҳақидаги фикрларга алоҳида урғу бериб, «реал ҳаёт ҳақиқатини» акс эттиришга уринмоқдалар. Масалан, Курган шаҳрида ҳалигача ўзини СССР фуқароси деб ҳисоблайдиганлар сони кўпайиб бораётгани, улар манфаатини ҳимоя қилаётган гуруҳ эса «СССР граждани Курган область совети» деб номланиши сингари «тасодифий» хабарлар шулар жумласидандир.

Ўтган ҳафта Россиянинг НТВ канали ҳам ана шу мавзуга муносабат билдирди. Махсус кўрсатувда қайд этилишича, Подмосковьё, Краснодар, Удмуртия, Ижевск ва Саратовда ўзларини СССР граждани деб ҳисоблайдиган фуқаролар кўпчиликини ташкил этмоқда. Москва областида эса улар маҳаллий маъмуриятга қарали биноларни бўшатиш талаби билан ҳам чиқишапти. Уларнинг ўз байроқлари ва ҳатто СССРнинг ҳиди аниқ турган пулигача бор. Бундай гуруҳлар талабини, уларнинг телбанамо алжирашларини жиддий қабул қилиб бўлмайди, албатта. Аммо 30 йилдан бери мамлакат сиёсий майдонини тарқ этмаётган РДП раиси Владимир Жириновскийнинг «билса ҳазил, билмаса чин» қабилидаги мулоҳазалари оз бўлса-да, иттифоқ тарихидан хабардор бўлган ҳар қандай кишини хушёрликка ундаши турган гап. Шунга қарамай, у ҳар икки гапининг бирида «агар шукча-кундузда референдум ўтказилса, 90 фоиз аҳоли СССРни қайта тиклаш учун овоз беришини» тўтиқушдек тарқорлашда давом этипти.
Агар Россия матбуотида тез-тез кўзга ташланаётган ушбу мавзу чуқурроқ таҳлил этилса, Россия Олий Советининг собиқ раиси Руслан Хасбулатовнинг бир фикри ҳам қайта-қайта айланган бўлиши мумкин. Унинг айтишича, 1991 йили Беловеж келишуви имзоланганидан

кейиноқ СССРни босқичма-босқич тиклаш режаси ҳам муҳокама қилинган.
– Шундан кейин барча республикаларнинг Олий кенгашларига телефон қилиб чиққанман, – дейди Р.Хасбулатов. – Кўпчилик рўй берган воқеа «уларга» жуда катта зарба бўлганини, аммо энди йиртилганини ямаб бўлмаслигини айтиб, «келинг бори кўнжайлик, кейин босқичма-босқич тиклаш йўлига қайтишимиз мумкин» дейишганди.
Тарих шундан далолат берадики, империалистик сиёсат ҳеч қачон ва ҳеч кимга ўзаро ҳамкорлик ва қўшничилик қилиш учун равон йўл бермаган. Россиянинг айрим сиёсатшунослари, айтиқса, Владимир Жириновскийга ўхшаганларнинг «библи-билмай» иттифоқни тиклаш мамлакат миллий хавфсизлиги учун муҳим эканини таъкидлаётгани бошқа давлатларда Россияга нисбатан ижобий қарашларни шакллантирмайди, албатта.
Тўғри, Жириновскийнинг алаҳсирашларига биринчи марта гувоҳ бўлаётганимиз йўқ. Аммо кейинги пайтларда расмий нашрларда ҳам бундай норасмий ажабтовур муносабатлар кўпайса кўпаймоқдаки, камайётгани йўқ.
Масалан, бундан икки ҳафта олдин РИА Новости Пётр Аковов исми яна бир «норасмий»нинг ажабтовур муносабатини эълон қилди. Унда Россия учун бошогриққа айланган Донбас

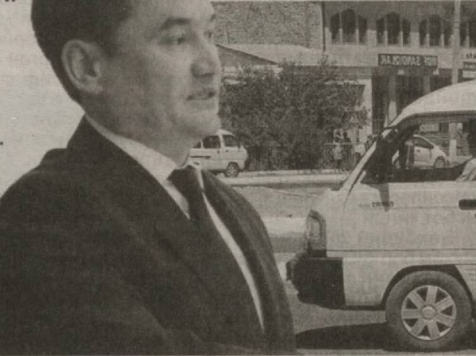
воқеаларидан тортиб, Тожикистонда ўтган сайловларгача, Қорабоғ фожеасидан тортиб, Қирғизистонда руй берган инқилобгача таҳлил этилди. Ва... «ҳақиқий» Россия 1991 йилда парчаланиб кетгани «афсус надомат» билан эсланди...
Крим раҳбари Сергей Аксенов ҳам «Крым 24» каналига берган интервьюсида собиқ СССР ва Россиянинг бугунги имкониятлари ҳақида гапириб, СССР тарқалиб кетганини афсус билан ёдга олди.
Шуни унутмаслик керакки, ОАВ энг қудратли куч. Тарқатилмаётган ҳар қандай ахборот ёлгонми, ростми, барибир ижтимоий фикрнинг шаклланишига хизмат қилади. Бошқача айтганда, бугунга келиб ахборот маконидаги устуник иссиқ уйдан ташқарига чиқмай ҳам маддоҳлик қилаётган бир лўттибознинг миллионлаб фуқаролар фикрини ўзгартириши мумкинлигини исботлапти.
Бу эса мустақилликка бир марта эришилади ва, у қийматгача ҳимоя қилинади, деган гап бежиз айтилмаганини англайди, албатта.
Бундан олдинроқ журналистлар томонидан Михаил Гарбачев, кейинроқ Владимир Путинга ҳам аини шу мавзуда саволлар берилганини бир эсга олайлик. Агар ана шу ахборотлар жамланиб, чуқурроқ таҳлил этилса, уларнинг тизимли тарзда эълон қилинаётгани аниқлашади. Тан олиш керакки, жазавога тушаётган Жириновскийнинг

алаҳсирашларига Россиянинг ўзида ҳам кескин муносабатлар билдириляпти. Хусусан, «Воскресный вечер»нинг 2 ноябрдаги сониди Владимир Соловьёвнинг ўзи «энди диктатор этиб кимни тайинлаймиз» дея Жириновскийга шундай кесатик билан савол берди-ки, ушбу савол замиридаги маънони фақат томошабингина ҳис этиши мумкин эди. Нима бўлганда ҳам бугунги тезкор замонамизда матбуот ва унинг беқийс имкониятларидан фойдаланишда кимларнингдир қўли баланд келяпти. Бу ҳақиқат. Айтишадиги, «Рост чоригини кўтаргунча, ёлгон дунёни бир айлаиб чиқаркан» деб. Агар айрим кимсаларга аччиқ қилиб, бирон-бир мамлакатнинг газета ёки журнали, ТВ каналлари йўлини тўсиб қўйсақ, сўз эркинлигини бўғайган бўлиб чиқамиз. Бас шундай экан, тарихни кўпроқ ўқиймиз ва ундан тегишли хулосалар чиқариб, бу ҳақда ёшларимизга кўпроқ маълумотлар беришимиз керак.
Хулоса ўрнида эса яна бир гапни айтиш мумкин: Жириновскийча алжирашлар беихтиёр Россия Президенти Владимир Путиннинг «Иттифоқни тиклашга уриниш, калласи йўқ одамларнинг ишидир» деган гапини эслатади. Аммо калласи йўқ айрим сиёсатдонлар мулоҳазаларидан ҳам тўғри хулоса чиқармаётганлар чоғи.

Умид АРСЛОНБЕКОВ,
сиёсий шарҳловчи

Янги тайинланган вазирдан жавоб кутамиз.

Андижон мамлакатимизда аҳоли зичлиги жиҳатдан биринчи ўринда туради. Агар Ўзбекистон бўйича 1 кв. км.га 74,1 киши тўғри келса, Андижонда бу кўрсаткич 713,2 кишини ташкил этади.
Вилоятда республика умумий аҳолисининг 10 фоизи истиқомат қилади, ер майдони эса нисбатан кичик. Шунинг учун ҳам ҳудудда ишсизлик муаммосини ҳал этиш, бандликни таъминлаш масалалари доимо долзарб ҳисобланади.
Табиийки, Андижон шаҳрига атрофдаги туманлардан келиб ўқийдиган, ишлайдиган одамлар кўп. Бугунга келиб улар учун йўл ҳақининг тобора қимматлашиб бораётгани жиддий муаммага айланмоқда.

Ўрганишлардан маълум бўлдики, ҳозир вилоятда 15 га яқин транспорт корхонаси фаолият юритмоқда. Йўловчи ташинишга эса, 215 та автобус жалб этилган бўлиб, уларнинг 131 таси бевосита Андижон шаҳрида ҳаракатланади. Қолган 84 таси туман-шаҳарларга тақсимланган. Шунингдек, 100 та микроавтобус хизмати йўлга қўйилган бўлса-да, тенг ярами – 50 таси хизмат кўрсатиш мудафатларини ўтаб бўлган. Йўловчилар эса, аксарият ҳолларда такси ва енгил автомобиллар хизматидан фойдаланишга мажбур бўлишади.
Талаб кўп, таклиф ва танлов камлиги боис, айниқса, шаҳар атрофи йўналишидаги йўл ҳақлари ошиб борапти. Хусусан, автобус қатнови йўлга қўйилмаган Жалақудуқ туманидан Андижон шаҳригача йўлқира 10 минг сўмга чиқди. Ушбу масофага қатновчи енгил автомобиллардан йўлқираси кечга бориб 25 минг сўмгача кўтарилаётир.
Ёки Андижон шаҳридан Олтинкўл тумани Далварзин МФЙга қадар 10

км. масофага 3000 сўм, Избоскан тумани Пойтуғ шаҳарчасидан Андижон шаҳригача – 17 км. масофага «Дамас»ларда 5000 сўм йўлқира белгиланганини қандай изоҳлаш мумкин?
Хўш, нега йўл ҳақи бунчалик қимматлашиб кетди? Аслида бундай нархлар қандай тартибда белгиланади? Ушбу саволларга жавоб олиш мақсадида вилоят йўловчи ташин транспортини мувофиқлаштириш комиссиясининг шаҳар ва шаҳар атрофи ва вилоят ичи – шаҳарлараро йўловчи ташин йўналишлари бўйича йўлқира тарифи билан танишдик. Маълум бўлишича, йўл ҳақи автобусларда бир км. учун бир кишига 105 сўм, микроавтобусларда 127 сўм, «Дамас» автомобилларида 157 сўм тарзида белгиланган. Аммо амалда бу тарифлар уч баробаргача сунъий равишда оширилмоқда.
Табиий савол туғилади: йўлқира нархларини кимдир назорат қилади? Нима учун бу масала ўз ҳолига ташлаб қўйилган? Мута-

сади идоралар раҳбарлари қаерга қарашаяпти? Нима учун аҳоли норозилигига сабаб бўлаётган бу ҳолатга уларнинг парвойи фалақ?
Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги Андижон вилояти бошқармаси ходими Акмалжон Асранов билан телефон орқали боғланиб, ушбу саволларга жавоб олишга ҳаракат қилдик.
Унинг айтишича, йўл ҳақларини меъёрга ушлаб туриш ва назорат қилиш айнан ушбу бошқарма ваколатига қиради. Бошқарма ўз режалари асосида доимий назорат ишларини, рейдларни ҳам ташкил қилмоқда. Натига ҳам кўпроқ автомобиль корхоналарига аъзо бўлмаган ҳайдовчилар томонидан нархларнинг сунъий ошириб юборилаётгани аниқланмоқда. Бундай ҳолларда уларга нисбатан белгиланган қонунлар ва амалдаги меъёрлар асосида жарима қўлланади ва автомобиль корхоналарига аъзоликка қабул қилинади.
– Йўлқира нархлари қайси мезон-

ларга таяниб белгиланади, деган саволимизга жавобан эса, Акмалжон Асранов бу масала вилоят тендер комиссияси томонидан транспорт корхоналари харажатларини инобатга олган ҳолда ўрганиб чиқилиб, тахминий нарх белгиланишини, бу жараёнда аҳоли ва транспорт ҳайдовчиларига маълум қелади даражада ҳисоб-китоб ишлари олиб борилишини, вилоят ҳудудида йўлқира таърифи бугунги кун меъёрида эканини таъкидлади.
Қизиқ, йўл ҳақлари у даражада қиммат бўлмаса, аҳоли нимадан норози? Транспорт вазирлиги Андижон вилояти бошқармаси ходимлари қозғоғда режаларига қараб фақат тадбирбозлик, рейдлар уюштириб жарима солиш билангина чекланмасдан, вақти-вақти билан жойларга чиқишса, йўловчилар, ҳайдовчилар билан юзма-юз суҳбатлашиб, уларнинг муаммоларини эшитиб, кейин хулоса чиқаришга мақсадга мувофиқ эмасми? Шу билан бирга, транспорт воситасига эҳтиёж юқори бўлган йўналишларда автобуслар сонини кўпайтириш, йўловчилар мушкулини осон қилишнинг бошқа муқобил усулларини топиш орқали ҳам муаммони ҳал этиш чораларини кўриш аслида Транспорт вазирлиги Андижон вилояти бошқармасининг нафақат вазифаси, балки халқ олдидаги бурчи ва масъулияти эмасми?
Биз ушбу саволларимизга Транспорт вазирлиги мутасаддиларидан жавоб кутамиз ва, шунинг баробарида, партиямиздан сайланган маҳаллий Кенгашлар депутатлари ҳамда партиямизнинг депутатлик гуруҳлари ушбу муаммони ўз назоратларига олиб, мазкур масалани халқ депутатлари Андижон вилояти Кенгашининг навбатдаги сессиялари муҳокамага олиб чиқишади, дея умид билдирамиз.

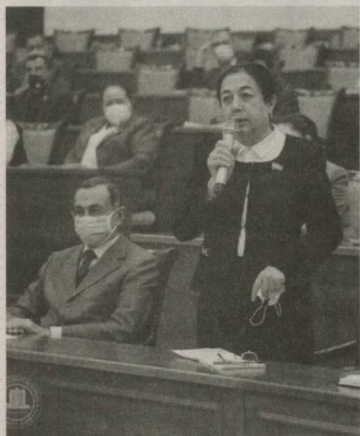
Қамола АБДУВАЛИЕВА,
«Миллий тикланиш»
демократик партияси
Андижон вилояти кенгаши
матбуот котиби

• Одамлар суратини безатса, сен сийратингни бега.
Одамлар бошқалар айбидан сўз очса, сен ўз қусурингни ўйла.
Жалолиддин РУМИЙ

Бухорода депутатлар қонун лойиҳасини муҳокама қилди

Халқ депутатлари Бухоро вилояти кенгашининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди. Унда «2021 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида»ги қонуни муҳокама қилинди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзолари, халқ депутатлари вилоят кенгаши депутатлари, вазирлик ва идоралар вакиллари, тегишли ташкилот ҳамда бошқармалар раҳбарлари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди. Сессия видеоселектор тарзида ташкил этилди. Депутатлар

сессияда вилоят ҳокимлиги молия бош бошқармаси бошлиғи Бахтиёр Адилонинг ахборотини эшитди. Сессия кун тартибдаги масала юзасидан муҳокамага вилоят ҳокимининг ўринбосари Ботир Шаҳриёров, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг хотин-қизлар масалалари ва гендер тенглиги қўмитаси раиси Феруза Эшматова, Молия вазирининг ўринбосари Жамшид Абрўев, Давлат Солиқ Қўмитаси бошлиғининг ўринбосари Фазлиддин Умаров, 31-Қароли сайлов участкасидан вилоят Кенгашига сайланган Ваҳоб Каҳҳоровлар сўзга чиқди. Сўзга чиқувчилар томонидан Ўзбекистон Республикасининг «2021 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси юзасидан фикр-мулоҳазаларини билдирди. Муҳокамада маҳаллий бюджет маблағларининг сарфланиши юзасидан назоратни янада кучайтириш, бюджет очиклиги ва шафдофлигини таъминлаш, жамоатчилик фикри асосида маҳаллий бюджетнинг қўшимча манбалардан маблағ ажратилишида фаол иштирок этиш бўйича маҳаллий кенгашлар депутатлари, алоқадор ташкилотларга тегишли тавсиялар берилди. Сессияда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Зариф КОМИЛОВ, ЎЗА

Абдулла Қодирий «Ўтган кунлар» нашридан кейин ўша давр учун анча катта пул ҳисобланган қалам ҳақи олади. Езувчининг ўғли Ҳабибулла отасидан велосипед олиб беришини сўрайди. Қодирий қуйидаги сўзларни айтиб рад этади:
«Ўғлим, мен сенга велосипед олиб беришга қурбим етади, лекин атрофга қара, халқ юпун, ялангоёқ, ярим оч кун кечирмоқда. Мен сенга велосипед олиб беришдан уяламан, менинг ўғлим сифатида оч, юпун ва ялангоёқ ҳолдаги миллатдошларинг олдида велосипед миниб юришдан сен ҳам уялсанг керак».

facebook дан олindi

1922 йили Туркистоннинг «Кўмак» жамияти томонидан Германияга ўқишга юборилган 16 нафар талаба орасида Хайриниса Мажидхонова ҳам бор эди.

Хайриниса 1905 йилнинг 25 декабрида Тошкент шаҳрида – оқсоқол Мажидхон Жалилов оиласида туғилди. Манбаларда қайд этилишича, М.Жалилов Россиянинг Москва, Санкт-Петербург каби бир қатор шаҳарларига сафар қилган, жадид ғоялари билан танишган маърифатпарвар кишилардан эди. У оила аъзоларининг, хусусан, қизларининг ҳам европача таълим олишларига тўсқинлик қилмай, аксинча уларга ёрдам беради.

Хайриниса дастлаб Мирободдаги янги мактабда таҳсил олиб, рус ва немис тилларини ўрганади. Дунёқарашининг шаклланишида унга Туркистон жадид матбуоти, шунингдек, бу вақтда биринчи ўзбек хотин-қизлар билим юртида ўқиётган опаси Ойпошхоннинг таъсири катта бўлади.

1922 йили «Туркистон» газетасида Хайриниса Мажидхонованинг Ватан ҳақидаги мақоласи чоп этилганида у энциклопедия 17 ёшни қаршилаган эди. Асосан юрт истиқболи ҳақидаги мулоҳазалар ўрин олган ушбу мақолани ўқир экансиз, ўтган аср бошида яшаган оддий бир ўзбек қизининг тарихий тафаккури нақадар кенглиги. Ватан тақдири учун ўзини қанчалик дахлдор сезиши бизни ҳайратга солиши табиий.

Орадан қарийб юз йил ўтган бўлса-да, ўша мақоладаги фикрлар ҳамон долзарб эканини ҳам таъкидлаш мумкин.

«Туркистоннинг дунё савдо майдонида тутқон вазияти XVII асрдан бери тубан даражада қолиб келди. Бу аср умуман мусулмон мамлакатларининг таназул даври бўлиб, таназулнинг ҳам кўп сабаби карвон йўлларининг аҳамияти кетиб, ғарблар тарafdидан денгиз йўлларининг юксалтирилиши эди. XIX асрда ҳам Туркистон Ғарбий Овруподан узоқ бўлганлиги учун, тараққиёт томонидан бошқа мусулмон мамлакатларидан ҳам тубан даражада турди. XX асрнинг бошида ҳам қўшимча бўлган Эрон халқи сиёсий фикрлар билан сугорилиб, ўз элида саноат турғизиш ва четларнинг таъсиридан қутулиш йўлида қон тўккани мuddатда бизнинг Туркистон тинч ухламоқда эди... Фақат Россиядан темир йўл келиб, савдо майдони кенгайди... Бундан очик англашиладики, бизнинг мозийимизни порлоқ қилган – элимиздан ўтган карвон йўли бўлса, истиқболимизни порлоқ қилгучи, элимизни жаҳон савдо майдонида тутақдиргучи улуг темир йўлдир. Улар бизнинг савдомизни кенгайтур, бизга бойлик ва ободлик берур ва ўзимизга катта саноат турғазига имкон

очар», – деб ёзган эди Хайриниса Мажидхонова.

Мақоладан шунингдек: «Туркистон иқлимининг қизгинлиги ва ерининг муңбит (ҳосилдор)лиги уни доим қийматлик ҳосилот берувчи зироат мамлақати равишида қолдиргусидир. Иккинчи томондан, Туркистон тоғларининг маъданга бойлиги бунда тоғ саноатининг юксалишига сабаб бўлгусидир. Бу икки асос – ҳаётни таъмин қилиш йўлларининг юксалиши натижасида (пахта заводлари, ипак фабрикалари, маъдан заводлари, шекилли) катта саноатнинг бошқа хиллари ҳам юксалгусидирлар. Туркистоннинг табиий бойликларини ишлаш олғали, катта саноатни турғизгали ва натижада янги темир йўллар ўтказгали кучи етсун ҳозирги ҳўжалиқдан ортиб қолиб тўпланган бойликнинг бўлиши керак. Ҳозирги зироатнинг маҳсулотини ортдирши учун бирдан-бир чора бўлса зироатда ҳар хил янги ишлаб чиқориш усуллари, янги қуроллар ва машиналарни қўлланишидир. Ҳозир бу қуролларни Овруполлардан олтун баробарига олишга тўғри келганидек, келгусида ҳам ҳар хил саноат қуролларини Овруполлардан сотиб олишга мажбур бўламиз. Машина қанча қиммат бўлса ҳам уни қўллашимиз керак. Чунки, ул бизнинг бойлигимизни ортдир оладир. Буни Ғарб давлатларининг ҳаётда машинанинг тутқон ўрни исбот қилади», каби анчайин чархланган фикрлар ўрин олади.

Мақола муаллифи Туркистон жамиятининг маънавий киефасига ҳам тўхталиб: «... бизнинг бу дардимизнинг ҳам буюк қуроллари матбуот, мактаб ва театрdir. Бизда буларнинг ҳар қайсиси бор. Локин, улар ўзларининг тарихий вазифаларини ерига етказма оладиргон даражада эмасдирлар. Бизнинг янги мактабларимиздан шул вақтгача халқ ҳўркиб келди. Матбуотдан узоқ турди. Театрни англамади. Чунки, буларнинг ҳар қайсиси ўзининг асосий вазифасининг ҳайкал мужассами бўла олмади. Халқнинг руҳига эҳтиёт билан яқинлашиб, унга таъсир ижро қила олмади. Ҳар бир халқнинг уйғониш даврида гўят муҳим ўрин тутадиргон бу уч буюк қуролни ўз вазифаларининг руҳи билан сўғориш бизнинг навбатдаги ишимиздир... Бизнинг тадрижий тараққиётимиз шул йўллар билан борса керак. Акс ҳолда, биз ўз мозийимиздан узулиб халқнинг гўрбатда қолишига сабаб бўлурмиз», – дея хулосалайди.

1922 йил охирида Германияга юборилаётган талабалар қаторида юқоридаги мақола муаллифи – тошкентлик Хайриниса Мажидхонова ҳам бор эди. Бундан ташқари ушбу рўйхатга Саида Шераҳмадбоева ва хоразмлик Марям Султонмуродовалар ҳам киритилганди.

Қизлар учун оддий мактаб-

га қатнашнинг ўзи жиддий қаршилиқларга учраб турган бир пайтда уларнинг узоқ хорижа йўл олишлари зиёлилар томонидан улкан жасорат сифатида баҳоланганини таъкидлаш жоиз. Ҳатто, ёш шоир Боту Хайринисанинг Германияга кетаётгани муносабати билан махсус шеър ҳам битганди:

«Қоро турмуш
чангалидан қутилиб,
Эрк чечаги тақа
олгон кучли қиз,
Эски одат санамларин
парчалаб
Эрк-Тангрига сажда
қилгон руҳли қиз,
Йулинг тўғри,
ортга боқма, кетавер!
Илгарилаш
ашуласин айтавер!..»

Шу тариқа Хайриниса Мажидхонова 1923-24 йиллар Берлинда «Хорижликлар учун немис тилини ўрганиш» мактабидан ўқиб, ўрта маълумот олганлиги тўғрисидаги шаходатномага эга бўлади. 1924-26 йилларда эса Дармштадтдаги (Darmstadt) ўқитувчилар семинариясида немис тили ва адабиёти йўналишида ўқийди.

1928 йили Берлин шаҳридаги ўқув муассасаларида амалиёт ўтаган Хайриниса ўрта махсус маълумот олгани тўғрисидаги дипломини ҳам қўлга киритади. У Берлинда педагогик амалиёт ўташ билан бирга машҳур доктор Феккельманнинг тиббиёт ходимларини тайёрловчи хусусий мактабида ҳам таҳсил олади.

Хайриниса Мажидхонова 1928 йили Ўзбекистонга қайтиб, Тошкентда Касаба уюшмалари Марказий Қўмитаси ходимлари жумҳурият бошланғич ва умумтаълим ўқитувчиларининг дам олиш уйида шифокор бўлиб иш бошлайди.

1935 йили эса Тошкент тиббиёт институтини битириб, ўқитувчилар дам олиш уйида врач-терапевт ҳамда Файзул-

ла Ҳўжаев номидаги Ўзбек пой-абзал трести амбулаториясида шифокор-врач бўлиб хизмат қилади. Аммо ўз олдида буюк мақсадлар қўйган Хайриниса Мажидхонова олдинда уни қандай қора кунлар кутаётганини тасаввур қилмасди. Орадан кўп ўтмай, 32 ёшида у тоталитар тузумнинг қонли қатағонига учрайди.

Ҳали оила ҳам қуришга улгурмаган, оққушдек беғубор Хайриниса 1937 йилнинг 13 сентябрыда «1922-28 йилларда Германияда ўқиган ва 1928 йили СССР ҳудудига жосус сифатида қайтган» деган айблов билан қамоққа олинади. Шу кунни берилган ордер асосида отасига тегишли бўлган Катта Миробод кўчаси 43 уй, 1-хонадонда тинтув ҳам ўтказилиб, тўплаган китоблари, таржималари, хатлари, суратлари, хатто қўл соати, шахсий ойнаси, уйнинг калити ва 30 сўм пулига ҳатлиниб, далолатнома асосида олиб кетилади.

Қайд этиш жоизки, тергов жараёнида асосий эътибор 1927 йилнинг ёзида Хайринисанинг дугонаси Марям Султонмуродова билан бирга Париж саёҳати ва у ерда Мустафо Чўқай ҳамда Бухородан Германияга ўқишга борган Аҳмад Наимлар билан бўлган тасодифий учрашуви тафсилотига қаратилади.

Хайриниса ўзини ҳар қанча оқламасин, жосус эмаслигини исботлашга уринмасин 1938 йилнинг 9 октябрыда ўткан «Учлик» суди Хайринисага қўйилган айблар исботланмаганига қарамай, унга ўлим жазосини белгилайди.

Хукм ўша куннинг ўзидаёқ ижро этилади.

Фақат 1999 йилнинг 7 октябрыдагина Хайриниса Мажидхонова Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан оқланади.

Баҳром ИРЗАЕВ,
Қатагон қурбонлари хотираси музейи катта илмий ходими

Агар темир ишлатилмаса, занглайди. Агар сув ҳаракатланиб турмаса, айнийди. Агар киши фикрламаса, ақда ҳам шундай ҳолат юз беради. Леонардо Да Винчи

– Дунёдаги энг оғир китоб Британия музейида сақланувчи XVII асрга оид географик атласдир. Унинг бўйи 1,9 метр, оғирлиги эса 320 килограммдан иборат. – Дунёдаги энг катта лугат («Немис лугати») («Deutsches Wörterbuch») бўлиб, у 1854 йили Якоб ва Вильгельм Гримм томонидан бошланган. Бу ишга кеинчалик турли олимлар ҳисса қўшиб, 1971 йили якунланган. 33 жилдли ушбу лугат 34519 бетдан иборат.

ДУНЁДАГИ ЭНГ КАТТА КИТОБ...

– Имом ал-Бухорий 600000 ҳадис тўплаб, шундан 100000 саҳих, 200000 заиф ҳадисни ёдлаган. Уларни тўплашда 90000 дан ошиқ киши билан суҳбатда бўлган. – Аёллар эркакларга қараганда кўп (68%) китоб сотиб оладилар. – Дунёдаги жами китобларнинг ярмидан кўпини 45 ёшдан ошган кишилар сотиб оладилар. – Италиялик Рио Козелли энг зерикарли китобларни тўплайди. Унинг коллекцияси 10000 жилдан иборат бўлган. Бир омадсиз италян шоири китоби Козелли коллекциясидан ўрин олганини эшитиб, ўзини-ўзи ўлдиришига бир баҳя қолган экан. – Қамокда ёзилган китоблар орасида Сервантеснинг «Дон Кихот», Жон Баньянинг «Авлининг саёҳати», Оскар Уайльдинг «Қамокдаги истиғфор», Николо Макиавеллининг «Хукмдор» асарлари ҳам бор. – Битта роман ёзиш учун 500 соат кетади. – Жамоа билан овоз чиқариб китоб ўқиш бўйича энг узоқ давом этган марафон 224 соат кечган.

– Фанда китоб ўғирларини библиоклептоманлар дейишади. Дунёдаги энг машҳур китоб ўғирсининг исми – Стивен Блумер. У 270 кутубхонадан 23000 нодир китобни ўғирлаган. Унинг «коллекция»си нархи 20 миллион доллардан ошган... – Барча замон ва халқларнинг энг машҳур ёзувчиси Агата Кристи бўлиб, унинг детектив ҳикоялари 50 дан ортиқ тилда чоп этилган. Ёзувчининг жами нашр этилган китоблари 2 миллиард нусхадан ошади. – «Google» чоп этилган барча бадий, публицистик ва илмий асарлар сонини ҳисоблаб чиқиб, улар сони 130 миллиондан ошишини маълум қилган. – Наполеон дақиқасига 2000 та сўзни ўқий олган. – Дунёдаги энг машҳур китоб қахрамони – Наполеондир. У ҳақда 10000 дан ортиқ турли жанрдаги китоблар ёзилган. – 95 фоиз инсонлар дақиқасига 210 сўз ёки 2 дақиқада 1,5 саҳифа китоб ўқийдилар. – Қадимда китоб жуда қиммат бўлган. Баъзи кутубхоналарда

китоблар ўғирланмаслиги учун улар махсус занжирларга боғлаб қўйилган. – Китоб секин ўқилганда 100 фоиз матн тушунимайди, фақатгина 60 фоиз англанди, аксинча, тез ўқилганда матннинг 80 фоизи тушунилади. – Аксарият ўқувчилар китобнинг 18 бетидан унга қизиқишни йўқотадилар. – Дунёдаги энг катта гонорар Рим императори Марк Аврелий томонидан шоир Оллианга тўланган. Унинг балиқ тутиш ва ов ҳақидаги достонининг ҳар бир сатри учун 1 олтин танга ҳада қилинган. Унинг икки достони 20 000 байтдан иборат бўлган. – Адабиётчиларнинг ҳисоб-китобларига қўра, Шекспир асарларида «севги» сўзи 2259 марта, «нафрат» сўзи эса 229 марта такрорланган. – Болани ўқишга ўргатиш учун энг қулай пайт – 4-6 ёшлик пайтидир. Болани 7 ёшдан ўқишга ўргатиш биров қийин кечади. – Дунёдаги энг қиммат бадий асар Леонардо да Винчи томонидан кўчирилган «Лейчестер

кодекси»дир. Уни «Майкрософт» асосчиси Билл Гейтс 1994 йили Нью-Йоркдаги «Сотбис» аукционидан 30,8 миллион долларга сотиб олган. – Дунёдаги энг катта китоб ҳолида чоп этилган мажмуа Ирландия университети томонидан 1968-1972 йилларда чикарилган 1112 жилдли «Британия парламенти ҳужжатлари»дир. Тўлиқ мажмуанин оғирлиги 3,3 тонна ташкил этади. Уни тўлиқ ўқиб чиқиш учун 6 йил кетар экан. – Дунёдаги энг қадимий китоб Присс папирусидир. У эрамиздан аввалга 3350 йили ёзилган. Қўлзма муаллифи – фиръавнинг вазири Пта-Готеп бўлиб, у ёшларнинг тарбиясилиги, дағаса ва ахлоқсизлигидан нолиган. – Ҳозирги пайтда дунёдаги энг катта китоб – «Бу – Мухаммад (с.а.в.)» деб номланган асар бўлиб, унинг оғирлиги 1,5 тоннадир. Китоб 429 саҳифадан иборат. Уни 9 ой давомида 50 киши тайёрлаган. 2,7 миллион доллар сарфланган ушбу китоб Дубайдаги савдо марказида сақланади.

Яшнободни яшнатиб «Китоблар қарвони» келди

Халқ таълими вазирилик ташаббуси билан Яшнобод туманидаги мактабларга «Китоблар қарвони» етказилди. – Ўзбек адабларининг 35 номдаги бадий адабиётлари мактаб кутубхоналарига тарқатилди. – деди туман ХТБнинг дарсликлар бўйича методисти Мадина Расулхўжаева. – Энди ёшларимиз нафақат ўзбек, жаҳон адабиёти дурдоналаридан ҳам баҳраманд бўладилар. – Ушбу китоблар ёшлар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш, уларнинг маънавий дунёсини янада бойитишга хизмат қилиши шубҳасиз, – дейди тумандаги 231-мактаб кутубхоначиси Фарида Бегаева. – Чунки кутубхонамиз анчадан бери янги китоблар билан бойитилмаган эди. Шу маънода ҳам «Китоблар қарвони» ўқувчиларимиз учун катта совға бўлди. Маълумотларга қараганда, Тошкент шаҳридаги мактабларга 108 номдаги 14 мингга яқин бадий адабиётлар етказиб берилган.

Наргиза МАҲМУДОВА, Яшнобод туманидаги 231-мактаб директори ўринбосари

Африка қитъасида жойлашган Гана давлатида ажрашишни расмийлаштирмакчи бўлганлар никоҳ кийимларида бўлишлари шарт экан. PS. Охириги қарор қабул қилишдан олдинги рухий таъсир мақсадида бўлса керак. Ҳар ҳолда чакки эмас.

Бу қизчанин исми Аида Гезгин. Измирдаги зилзилада йиқилган уй харобаларидан 91 соат ўтиб омон чиқди. 3 ёшли қизалоқнинг иродасига қойил қолинг. Яратганин тақдирга имон келтиринг.

«ВАТАНИМ БАЙРОГИ – ФАХРИМ, ҒУРУРИМ ВА ИФТИХОРИМ»

18 ноябрь – Ўзбекистон Республикаси байроғи қабул қилинган кун. Мирзо Улуғбек туман Кенгаши депутати Жаҳонгир Зияев ушбу муҳим сана муносабати билан ёшларимизда давлат рамзларига ҳурмат, фахр-ифтихорни уйғотиш мақсадида «Ватаним байроғи – фахрим, ғурурим ва ифтихорим» челленжини эълон қилди! Унда иштирок этиш учун Ватанимиз байроғи «фон»ида суратга тушишингиз ва уни @deputat_ziyayev_murojaat1_bot ига жўнатишингиз лозим. Энг яхши суратлар эса @deputat_ziyayev каналида эълон қилиб борилади. 18 ноябрғача давом этадиган ушбу челленж ғолиблари қимматбаҳо совғалар ва пул мукофоти билан тақдирланади.

ИЖТИМОЙ ИММОСИЙ МАСОФАНИ САҚЛАНГ! COVID-19 касаллигида шалтиланган 67626 нафар беморнинг қанди этилиши ва соғайганили билан боғлиқ кўрсаткичлар жаъвали 2020 йил 3 ноябрь, соат 23:30 ҳолатига

Худудлари	Қанда этилган	Соғайганлари	Ҳисса
Ҳатлон вилояти	767	737	96%
Андижон вилояти	1338	1856	139%
Бухоро вилояти	1337	1274	95%
Хатлон вилояти	656	691	105%
Қашқадарь вилояти	1413	1051	74%
Навоий вилояти	625	602	96%
Наманган вилояти	2825	2131	75%
Давлатдор вилояти	2781	2209	79%
Сирдарё вилояти	1163	1112	95%
Сурхондарё вилояти	952	953	100%
Фарғона вилояти	600	587	98%
Қашқадарь вилояти	112	94	84%
Тошкент вилояти	13353	12818	96%
Тошкент вилояти	33572	37776	113%

Жами: 27021 / 61885 96%

ЎЗБЕКISTON «MILLIY TIKLANISH» ДЕМOKPATИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ: Алишер ҚОДИРОВ – кенгаш раиси, Акмал САИДОВ, Абдулазиз АККУЛОВ, Аббор ПЎЛАТОВ, Амридин БЕРДИМУРОДОВ, Бахтиёр САЙФУЛЛАЕВ, Илхом АБДУЛЛАЕВ, Минхожиддин МИРЗО, Нодир МУХТОРОВ, Отабек ЖИЯНБОВЕВ, Озодбек НАЗАРБЕКОВ, Ортикали ҚОЗОҚОВ, Феруза МУҲАМЕДЖАНОВА, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД, Шерзодхон ҚУДРАТХЎЖАЕВ, Шавкат ШАРИПОВ, Шухратжон АХУНДЖАНОВ.

Бош муҳаррир: Миродил АБДУРАҲМОНОВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Тахририятта келган хатлар доимий эътиборимизда бўлиб, улар муаллифларига қайтарилмайди.

Навбатчи муҳаррир: Равшан МАҲМУДОВ Навбатчи: Мохира БАХТИЁРОВА Дизайн: Маъмуржон ҚУДРАТОВ

Электрон почта: mtiklanish@bk.ru / mtiklanish@mail.ru

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона (факс): (0-371) 232-12-03, +99897 741-20-22, +99897 755-10-11

Газета «SHARQ» нашриёти-матбаа акциядорлик компаниясида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

2008-йил 29 октябрда Ўзбекистон Мабуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган. Газета ҳафтанин чоршанба куни чиқади.

Алади – 2844. Газетанин баҳоси келишилган нарҳда. Қоғоз бичими: 350x587. Ҳажми: 4 босма табоқ Буюртма – 1126 Босишга топшириш вақти 21.00. Топширилди 5:30

ISSN 2010-7714